97

کتێبەکانی گەرمان

د. ڕامین جەهانبەگلو

ماکیاڤێللی و ماکیاڤێللیزم

24007

Preview sample - page 1 of 7 - Soran University Academic Digital Library

سەرچاوە:
ماکیاولی و اندیشەء رنسانس
رامین جهانبگلو
چاپ دوم
تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۲

ناوی کتێب: ماکیاڤێللی و ماکیاڤێللیزم
نووسینی: د. ڕامین جهانبگلو
وەرگێڕانی: نەوید میهراوەر
بابەت: فەلسەفی
مۆنتاژی کۆمپیوتەر: سەیران عەبدولڕەحمان فەرەج
هەڵەچنی: مهاباد ڕەحیم
تیراژ: ۱۰۰۰ دانە
نرخ: ۱۰۰۰دینار
ژمارەی سپاردن:۱۳۷۸ ی ۲۰۰۸
دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم
چاپی : یەکەم سالی ۲۰۰۸
کوردستان -سلێمانی
www.serdam.net
www.serdam.info

Preview sample - page 2 of 7 - Soran University Academic Digital Library

د. ڕامین جهانبگلو

ماکیاڤێللی و ماکیاڤێللیزم

وەرگێڕانی لە فارسییەوە:

نەوبەر مێهرئاوەر

سلێمانی ٢٠٠٨

Preview sample - page 3 of 7 - Soran University Academic Digital Library

پێشەکی

لـە مێـژووی مرۆڤـدا، سـەردەمی رنێـسانس، گرنگـی چارەنوسسازی هەیە. پاش هەزار ساڵ دەسەلاتی دۆگماتیزم، تاریك ئەندێشی و ئەنگیزاسیۆنی کلێسای کاتۆلیك، سەدەی ١٦ی زایینی لە رۆژاوا بزاڤـی رنێـسانس سـەردەگرێ و لـە چەندین بواردا شۆڕش و وەرچەرخان رووەدات.

١. لە بواری کۆسمۆلـۆژی (گەردوونناسـی)دا سـاڵی (١٥٣٩) شۆڕشـی کوپرنیـك سـەردەگرێ و کۆسمۆلـۆژی بەتلەمیۆسی رەت دەکرێتەوە.

٢. لە بواری دینی و ئیپستمۆلۆژی (مەعریفەناسی) دا ساڵی (١٥٢٠) شۆڕشی مارتین لـوتێر سـەردەگرێ و بـە پێکهاتنی پرۆتستانتیزم دەسـەلاتی پاوانخوازانـەی کلێـسای کاتۆلیك رەت دەکرێتەوە.

ماکیاڤێللی و ماکیاڤێللیزم، ٥

Preview sample - page 4 of 7 - Soran University Academic Digital Library

۳. له بواری ئەندێشەی سیاسیدا سالّی (۱۵۱۳) شۆڕشی ماکیاڤێللی سەردەگرێ و تیۆری و ئەندێشەی سیاسی مۆدێرن گەلاّلە و ناڕاستە دەکرێ.

هەروەك دوکتۆر رامین جهانبگلو لەم کتێبەدا پیشان دەدات، ماکیاڤێللی گەورەترین بیرمەند و تیۆریسازی ئەندێشەی سیاسی لە سەردەمی رێنسانس دایە و دەکرێ بە باوکی ئەندێشەی سیاسی مۆدێرن ناودێر بکرێت. لەم کتێبەدا دەبینین کە بەپێچەوانەی ئەو جۆرە کە لە فەرهەنگی سیاسیدا جێکەوتووە، ماکیاڤێللی کەسێکی ماکیاڤێللیست نیە. بەلکو کەسێکی دەربەست و هیۆمانیستە کە بۆ پێکهێنانی حکومەتێکی کۆماری گونجاو و ئەقلاّنی تێدەکۆشی. بەلاّم ئەی هۆی چییە کە ماکیاڤێللی بە تیۆریسازی بێئەخلاقی و ماکیاڤێللیزم ناوی دەرکردووە؟ وەك لەم کتێبەدا دەبینین ماکیاڤێللی لەناست ئەخلاقی نزم و گۆشەگیر و دنیاپەرێزی مەسیحی دژایەتی دەکات. بۆئەوەی ئەم ئەخلاقە مرۆڤەکان بەرەو گۆشەگیری و دنیاپەرێزی دەبات، لە کاتێکدا ماکیاڤێللی لایەنگری بەشداری چالاکانەی هەموو ئەندامانی کۆمەلگەیە لە

Preview sample - page 5 of 7 - Soran University Academic Digital Library

کاروباری سیاسی کۆمەڵایەتیدا، ئەمەش خاڵێکی هەرە گرنگ، چونکە نزیکەی ٤٠٠ پێش ئەوەی کە نیچە کتێبی تەبارناسی ئەخلاق بنووسێ و پەردە لەسەر ئەخلاقی نزم و سەرشۆڕانەی مەسیحی هەڵماڵێ، ماکیاڤێللی نەم پێویستییەی هەست پێکردبوو.

ماکیاڤێللی لە کتێبی شالیار (میر)دا چەمک و بنەما و پرنسیپەکانی میر و سیاسەتمەدار دادەڕێژی و دیاری دەکات. لە کتێبی وتارەکانیشدا بنەما و پرنسیپەکانی شارۆمەند و هاوڵاتیان پێناسە و دیاری دەکات. لە میردا لەسەر توانا، لێهاتوویی و زیرەکی میر و سەرکردە پێداگری دەکا و لە کتێبی وتارەکاندا زۆر گرنگی بە وشیاری، لێزمشاوەیی و نەقڵانیەتی هاوڵاتیان و شارۆمەندان دەدات.

ماکیاڤێللی دەسەڵاتداران و سیاسەتمەداران ئاگادار دەکاتەوە کە دەبێ زۆر وشیار بن کە بە ڕێز و حورمەتەوە لەگەڵ شارۆمەندان هەڵسوکەوت بکەن و ماف و ئازادییەکانیان بپارێزن. ئەو دەنووسێ: "بەهەمان ڕادە کە ئازادکردنی نەتەوەیەک کە دەیەوێ بە کۆیلەیەتی بژی دژوار و مەترسیدارە، بەهەمان ڕادەش کۆیلە ڕاگرتنی نەتەوەیەک

Preview sample - page 6 of 7 - Soran University Academic Digital Library

که دەیەوێ بە نازادی بژی، دژوار و مەترسیدارە."

هەروەها دەنووسێ: پێویستە دەسەڵاتداران ئەوە بزانن کە گەورەترین و بەنرختترین پاڵپشتی ئەوان، نە گرووپی ناریستۆکرات و نە سوپای بەکرێگیراوە، بەڵکو کۆمەڵانی هەراوی خەڵکە.

ئەم کتێبە کە کاك نەوید میهرناوەر وەریگێڕاوە، سەرەڕای ئەوەی کە نامیلکەیەکی کورتە، بەڵام ئێجگار بەنرخ و شیاوە و بە شرۆڤەی ورد و هەمەلایەنە و لۆژیکی تۆکمە و بەهێز نووسراوە. هیوادارم لە داهاتوودا زۆر بەرهەمی دیکە لە کاك نەوید بخوێنینەوە.

هادی محەمەدی

زستانی ۲۰۰۸

Preview sample - page 7 of 7 - Soran University Academic Digital Library